

İstanbul'da Eminönü'nde kâin 405 ada 18 parsel numaralı Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasına ve Bankaca yapılacak binaya Hazinenin de iştirikine mezuniyet verilmesine dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/60)

T. C.

Başvekâlet

16 . V . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2592, 6/1486

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İstanbul'da Eminönü'nde kâin 405 ada 18 parsel numaralı Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasına ve bankaca yaptırılacak binaya Hazinenin de iştirakine mezuniyet verilmesine dair Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 24 . IV . 1953 tarihi Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihası ile birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Emlâk Kredi Bankası İstanbul şubesinin Eminönü'nde kâin halen işgalindeki bina, bank buradaki faaliyetine elverişli teşkilâtı haiz olmadığından bankaca yeniden bir bina inşasına karar verilmiştir.

İmar plânına göre mezkûr banka binasıyla, Hazineye ait 405 ada 18 parsel sayılı binayı ve taaddit eşhasa ait binaları muhtevi bu ada dâhilinde, ancak, blok halinde büyük bir binasının mümkün olabilmesi dolayısıyla, banka binasına bitişik olan Hazineye ait binayı da b satınalmaya mecbur kalmaktadır.

İmar plânından doğan zarureti karşılamak üzere ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun 24 nci maddesine uyularak birinci madde hazırlanmıştır.

İstanbul vergi dairelerinin en mühimlerinden birini teşkil eden Eminönü Vergi Dairesinin bir binası bulunmadığı için burada bir bina inşası tasavvur edilmiş ise de; İstanbul Belediyesi ile yapılan temas neticesinde, şehir imar plânına göre müsait bir yer bulmak kabil olamamıştır. Kira ile bina tutulması da Hazineye devamlı bir şekilde yüksek miktarda kira ödenmesiyle bir külfet tahmil eylemektedir. Bunun için, Emlâk Kredi Bankasının yaptıracağı binanın Hazinenin de iştiraki suretiyle bu ihtiyacın karşılanması düşünülmüş tasarrufların ikinci madde maksatla hazırlanmıştır.

Maliye Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No. 1/602

Karar No. 81

10 . VI . 1953

Yüksek Reisliğe

İstanbul'da Eminönü'nde kâin 405 ada 18 parsel numaralı Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasına ve Bankaca yaptırılacak binaya Hazinesinin de iştirakine mezuniyet verilmesine dair kanun lâyhası, Maliye Vekâleti temsileisinin iştirakiyle komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

Türkiye Emlâk Kredi Bankası, Eminönü'nde kâin, halen işgalindeki binanın yerine blok halinde ve buradaki faaliyetine yetecek bir bina yaptıracağından, bu binaya bitişik Hazine binası ile diğer eşhasa ait binaların da alınması zarureti içinde bulunmaktadır. Esasen bankanın hissedarı bulunan Hazinesinin, imar plânından doğan bu zarureti karşılaması lüzumlu ve mümkündür.

Filhakika, Eminönü Vergi Dairesi için daimî bir binaya ihtiyaç mevcut olup, burada bir bina inşası tasavvur edilmişse de şehir plânına göre Eminönü'nde müsait bir yer bulunmamıştır.

Lâyhada bahsedilen Eminönü'ndeki 405 ada 18 parsel numaralı Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasıyla hem banka için bir bina inşasının mümkün olacağı, hem de yapılacak binaya Hazinesinin iştiraki suretiyle Vergi Dairesi için lüzumlu binanın temin olunabileceği düşüncesiyle;

Başlık ile birinci madde aynen,

İkinci madde, Hazinesinin iştirakile yapılacak

binanın müşterek mülk olarak tapuya tescilini temin maksadiyle bir fıkra ilâve edilerek tadilen,

Üçüncü ve dördüncü maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Komisyonu Reisi

Rize

I. Akçal

Kâtip

Zonguldak

F. Açuksöz

Kocaeli

L. Tokoğlu

Malatya

E. Doğan

İmzada bulunamadı

Niğde

H. Arıbaş

Yozgad

H. Tatlıoğlu

İmzada bulunamadı

Yozgad

F. Nizamoglu

İmzada bulunamadı

Sözcü

Siird

M. D. Süalp

Kocaeli

E. Alican

İmzada bulunamadı

Konya

U. N. Yiğiter

Erzurum

S. Erduman

Samsun

Ş. Uluçay

İmzada bulunamadı

Seyhan

Z. Akçalı

Zonguldak

R. Sivişoğlu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/603

Karar No. 14

2 . XII . 1953

Yüksek Reisliğe

İstanbul'da Eminönü'nde kâin 405 ada 18 parsel numaralı Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasına ve bankaca yapılacak binaya Hazinesin de iştirakine mezuniyet verilmesine dair Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 16 . V . 1953 tarihli ve 6/1486 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maliye Komisyonu raporu ile birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti ve Emlâk Kredi Bankası temsilcileri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın mucip sebeplerinden ve mümessillerin verdikleri izahattan anlaşıldığı üzere, Emlâk Kredi Bankasının malı olup halen tahtı işgalinde bulunan İstanbul Şubesi binasının ihtiyaca kifayet etmediğinden yeni bir bina inşasına karar verilmiş olduğu ve banka binasıyla Hazineye ait 405 ada 18 parselde bulunan bina ile mütaaddit eşhasa ait binaları muhtevi bu ada dâhilinde imar plânına göre ancak blok halinde büyük bir bina inşasının mümkün olabileceği cihetle banka binasına bitişik olup Hazineye ait olan bu binayı da, İmar plânından doğan zaruretle telif edilmek üzere, banka satın almak mecburiyetinde bulunduğundan dolayı bu satışı 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununun 24 ncü maddesine tevfikân temin maksadiyle lâyihanın birinci maddesi ve daimî bir binası bulunmayan Eminönü Vergi Dairesinin de Emlâk Kredi Bankasının yaptıracığı binanın bir kısmında yer alması ve inşa olunacak binaya Hazinesin de bu maksatla iştiraki suretiyle bu ihtiyacın karşılanması için lâyihanın ikinci maddesi tanzim ve sevk edilmiş bulunuyor.

Kanun lâyihası üzerinde komisyonumuzda cereyan eden müzakere sonunda, mühim bir kredi müessesesi olan Emlâk Kredi Bankasının İstanbul Şubesi binasının ihtiyaca kifayet etmediğinden banka muamelâtının bâzı kısmının başka binalarda yer alması ve İstan-

bul imar plânının tatbikatından mütevellit zaruret muvacehesinde, bulunduğu yerde binanın tevsiân inşasına imkân görülememesi dolayısıyla, halen bulunduğu mahallin kıymetine göre geliri olmiyan Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satışı suretiyle burada imar plânına uygun bir bina inşası lüzumu kabul edilerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Lâyihanın birinci maddesi, Hazineye ait binanın yedi yüz bin lira bedel üzerinden Emlâk kredi Bankasına satışı için Maliye Vekiline mezuniyet veriyor.

Madde üzerinde yapılan görüşmede, takdiri bedel suretiyle yapılacak satışların da Artırma ve Eksiltme Kanununun hükümleri dairesinde cereyan etmesi tabii bulunduğu cihetle günün rayiç kıymetleri göz önünde bulundurulmak suretiyle takdir edilecek bedel mukabilinde satışın yapılabileceğine göre madde metninde satış miktarı gösterilmek suretiyle tahdit etmenin doğru olamayacağı hakkında ileri sürülen mütalâaya iştirak olunarak birinci madde bu esasa göre komisyonumuza tadil edilmek suretiyle kabul edilmiştir.

İnşa olunacak binaya Hazinesin de iştirakini temin maksadiyle sevk edilmiş bulunan 2 ncü maddenin görüşülmesinde, inşa olunacak binanın, lâyihanın Yüksek Meclis tarafından kabulü suretiyle iktisabı kanuniyet ettiği takdirde, proje ve plânlarının hazırlanacağı Hükümet mümessillerince ifade edilmiş olduğuna binaen, inşa maliyeti ile yapılacak plâna göre vergi dairesine tahsis olunacak kısım için Hazine hissesinin ne miktar olacağı ve bütçelerden ne kadar bir meblâğın bu işe tahsis olunacağı katî olarak taayyün etmeden Hazinesin de iştirak ettirilmesi hususunda bir hüküm tedvinin doğru olmayacağı ekseriyetle kabul edilmiş ve şehrin en kıymetli yerinde inşa olunacak ve gelir sağlayacak bir binaya vergi dairesinin yerleştirilmesinin de teemmüle şayan bir mütalâa olabileceği dermeyan edilmiştir.

Birinci madde ile Hazineye ait binanın banka-ya satışı için Maliye Vekiline ancak mezuniyet verildiğine göre bu müessese ile vekâlet arasında yapılacak satış esnasında lüzum görüldüğü takdirde Hazine hukuk ve ihtiyacının bir mukavele ile temini mümkün olabileceği mütalâasıyla, ikinci maddenin Komisyonumuzca tay edilmesi ekseriyetle kabul edilmiştir.

Lâyihanın 3 ve 4 ncü maddeleri şeklen değiştirilmek suretiyle 2 ve 3 ncü maddeler olarak kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reislîğe sunulur.

Reis
Rize
I. Akçal
Sözcü
Sivas
H. İmre
Ankara
M. Ete
Eskişehir
A. Potuoğlu
Giresun
M. Şener

Reis V.
İstanbul
H. Hüsman

Ankara
M. Bayramoğlu
Antalya
A. Sarıoğlu
Gaziantep
E. Cenani
İstanbul
S. Oran

İstanbul
F. Sayımer
Kırklareli
Ş. Bakay
Konya
R. Birand
Malatya
M. S. Eti
Ordu
R. Aksoy

Sinop
S. Somuncuoğlu
İmzada bulunamadı

İzmir
B. Bilgin
Kırşehir
R. Özdeş
Konya
M. Â. Ülgen
Muğla
N. Özsan
Siird

İkinci maddenin çıkarılmasına muhalifim.

M. D. Süalp
Urfa
Dr. F. Ergin

Çanakkale

Bu satışın bahis mevzuu olan parselde Emlâk Kredi Bankası tarafından inşa edilecek bina içinde Hazinesinin ihtiyacı olan vergi dairesinin teminine imkân vermesi şarttır. Bu bakımdan Hükümet teklifinde bu cihetin teminat altında bulundurulmasını istihdaf eden ikinci maddenin kaldırılmış olmasına muhalifim.

K. Akmanlar

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

İstanbul'da Eminönü'nde kâin 405 ada 18 parsel numaralı Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasına ve bankaca yaptırılacak binaya Hazine'nin de iştirakine mezuniyet verilmesine dair kanun lâiyhası

MADDE 1. — İstanbul'da Eminönü'nde Şeyh Mehmet Ceylâni Mahallesinin Dirlik Sokagında kâin 57 - 63 ve 63/3 kapı ve 405 ada 18 parsel numaralı binayı yedi yüz bin lira mukadder kıymet üzrinden Türkiye Emlâk Kredi Bankasına satmaya Maliye Vekili mezundur.

MADDE 2. — Birinci maddede sözü geçen bina ile bitişindeki diğer binaların arsalarının tevhidinden meydana gelecek gayrimenkul üzerinde mezkûr banka tarafından yaptırılacak binaya, 2490 sayılı Kanun hükümleriyle bağılı olmaksızın, iştirake ve bu hususta banka ile gelecek yıllara sâri mukavele akdine Maliye Vekili mezun kılınmıştır.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Vekili yürütür.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden meriyete girer.

Başvekil

A. Menderes

Devlet Vekili

Fethi Çelikbaş

Devlet Vekili

Celâl Yardımcı

Adalet Vekili

O. Ş. Çiçekdağ

Millî Savunma Vekili

S. Kurtbek

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İstanbul'da Eminönü'nde kâin 405 ada, 18 parsel numaralı Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasına ve Bankaca yaptırılacak binaya Hazine'nin de iştirakine mezuniyet verilmesine dair kanun lâiyhası

MADDE 1. — Hükümetin birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Birinci maddede sözü geçen bina ile bitişindeki diğer binaların arsalarının tevhidinden meydana gelecek gayrimenkul üzerine Banka tarafından yaptırılacak binaya, 2490 sayılı Kanun hükümleriyle bağılı olmaksızın, iştirake ve bu hususta Banka ile gelecek yıllara sâri mukavele akdine ve inşaatı mütaakıp müşterek mülk olarak tapuya tesciline Maliye Vekili mezun kılınmıştır.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İstanbul'da Eminönü'nde kâin Hazineye ait binanın Emlâk Kredi Bankasına satılmasına dair kanun lâiyhası

MADDE 1. — İstanbul'da Eminönü'nde Şeyh Mehmet Geylâni Mahallesinin Dirlik sokagında kâin 57-63 ve 63/3 kapı ve 405 ada 18 parsel numaralı binayı takdir edilecek bedel üzerinden Türkiye Emlâk Kredi Bankasına satmaya Maliye Vekili mezundur.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye Vekili memurdur.

Hü.

İşleri Vekili
ve Dışişleri V. V.

E. Menderes
Dışişleri Vekili

Maliye Vekili

H. Polatkan

Millî Eğitim Vekili

R. S. Burçak

Bayındırlık Vekili

K. Zeytinoglu

Eko. ve Ticaret Vekili

E. Gürelî

Sa. ve So. Y. Vekili

Dr. E. H. Üstündağ

G. ve Tekel Vekili

E. Kalafat

Tarım Vekili

N. Ökmen

Ulaştırma Vekili

Y. Üresin

Çalışma Vekili

H. Erkmen

İşletmeler Vekili

S. Yırcalı

